

2017-11-30  
N2017/03101/PBB  
N2017/07110/PBB

**Näringsdepartementet**

Luftfartsverket

601 79 Norrköping

## Uppdrag att komplettera övervakningsinfrastrukturen för flygtrafikledning för att möjliggöra byggnation av ytterligare bostäder i Stockholmsområdet

### Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Luftfartsverket att, efter genomfört samråd med Försvarsmakten, vidta åtgärder i huvudsak i enlighet med de förslag till åtgärder som Luftfartsverket har tagit fram (se diarienummer (N2017/07110/PBB) och som innebär komplettering av övervakningsinfrastrukturen för flygtrafikledning i Stockholmsområdet för att möjliggöra byggnation av ytterligare bostäder i Stockholmsområdet, samtidigt som funktionaliteten för flygtrafiken upprätthålls.

Regeringen avsätter 50 000 000 kr till Luftfartsverkets disposition för uppdragets genomförande.

Kostnaderna för uppdraget ska belasta utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik, anslaget 1:1 Bostadspolitisk utveckling, anslagspost 1 Bostadspolitisk utveckling, del till Kammarkollegiet.

Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 8 december 2017. Om Luftfartsverket inte har påbörjat kompletteringen senast den 30 november 2019 ska Luftfartsverket återbetala samtliga utbetalade medel till Kammarkollegiet, bankgiro 5052-578. Luftfartsverket ska återbetala eventuellt outnyttjade medel till Kammarkollegiet, bankgiro 5052-578 senast den 30 november 2032. Rekvisition och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Uppdraget ska redovisas löpande, kvartalsvis, till Regeringskansliet (Näringsdepartementet). Slutredovisning ska ske den 31 december 2021.

### **Bakgrund**

Regeringen uppdrog den 17 november 2016 (dnr N2016/07177/PBB) åt en samordnare att identifiera en eller flera kommuner där det finns framtagna planer på samlade exploateringar för en större mängd bostäder, men där planerna av någon anledning inte kunnat genomföras. Till exempel kan detta bero på bristande statlig infrastruktur eller lämplig kompetens.

Regeringen beslutade den 22 juni 2017 om ändring av uppdrag till samordnaren för större samlade exploateringar med hållbart byggande (dnr N2017/04380/PBB), bland annat beslutades att samordnaren ska samordna statliga myndigheter och berörda parter i frågor där en större mängd bostäder står i strid med riksintressen, för att på så vis möjliggöra bostäderna.

Samordnaren har, inom ramen för detta uppdrag, kommit överens med berörda parter om arrende av Stockholm stads mark och finansiering av åtgärder som innebär komplettering av övervakningsinfrastrukturen för flygtrafikledning i Stockholmsområdet.

### **Skälen för regeringens beslut**

Inom Stockholms stad och omgivande kommuner finns planer på att bygga fler höga byggnader i syfte att skapa fler bostäder. Höga byggnader påverkar bland annat infrastrukturen för flygtrafikledning och möjligheten att bedriva säker luftfart. För flera av de planerade projekten uppstår påverkan på Bällsta radar som är en av de radaranläggningar som används för att kontrollera flygtrafiken i Stockholmsområdets luftrum. Det innebär att projekten påverkar flera riksintressen, däribland riksintresset för totalförsvarets militära del.

Stockholms län växer fort. Sedan millennieskiftet har exempelvis Stockholm stads befolkning ökat med en tredjedel. Bostadsbyggandet har tagit fart, men inte kunnat svara upp mot befolkningsökningen i vare sig Stockholms stad eller i Stockholms län. En fungerande bostadsförsörjning är avgörande för regionens långsiktiga utveckling och för näringslivets kompetensförsörjning. Det är därför önskvärt att, där det är möjligt, genom kompletterande och

kompensatoriska åtgärder skapa förutsättningar för att tillåta högre byggnader.

Under de senaste åren har ett antal konkreta beslut om bostäder upphävts på grund av att radarkapaciteten i Stockholmsområdet utgjort ett hinder för bostadsbyggandet. I några av dessa fall har Luftfartsverket avstyrkt detaljplaner med hänvisning till byggnadernas höjd i relation till Bällsta radar. Detta har i några projekt lett till att byggnadernas höjd har reducerats i enlighet med krav från Luftfartsverket, med minskat antal bostäder som följd. I beräkningsunderlag avseende uteblivna bostäder i Solna kommun, Stockholms kommun och Sundbybergs kommun rör det sig om mellan 20 000 till 30 000 bostäder som omöjliggörs av Bällsta radar.

Luftfartsverket har ansvaret för flygtrafikledningen och den tekniska infrastruktur som behövs för denna. Flygtrafikledning är en nödvändig komponent i Försvarmaktens flygverksamhet. Försvarmakten ställer krav på verksamheten utifrån militära behov och Luftfartsverket ansvarar för att flygtrafikledning kan bedrivas utan störning för den militära luftfarten. Luftfartsverket ska samråda med Försvarmakten innan verket fattar beslut som kan påverka Försvarmaktens verksamhet.

Luftfartsverket ska också säkerställa att de internationella standarder som omgärdar flygtrafiken uppfylls. Med hänsyn till bedömd kapacitetsbrist på den befintliga övervakningsutrustningen i Stockholmsområdet och det förhållandet att Bällsta radar är av stor vikt för flygtrafiken i Stockholmsområdets luftrum anser regeringen att det är önskvärt att inom ramen för det bostadspolitiska området bidra till en teknisk lösning som möjliggör ytterligare byggnation.

Luftfartsverket har tagit fram förslag till åtgärder som innebär komplettering av övervakningsinfrastrukturen för flygtrafikledning i Stockholmsområdet. Den lösning som tagits fram bedöms ge den kompletterande täckning som behövs vid bortfallet av viss täckning från Bällsta radar. Enligt Luftfartsverkets bedömning innebär åtgärderna att Luftfartsverket kan godkänna fler kommande byggprojekt inom ramen för ordinarie processer och skapa bättre förutsättningar för höga byggnader. Hinder i absoluta närheten av anläggningarna behöver dock enligt myndighetens bedömning fortsatt undvikas.

Regeringen anser mot denna bakgrund att Luftfartsverket ska, efter överenskommelser med berörda parter, vidta åtgärder för att komplettera radarutrustningen för övervakningsinfrastrukturen för flygtrafikledning, i syfte att funktionaliteten för flygtrafiken i Stockholmsområdet ska upprätthållas.

På regeringens vägnar



Peter Eriksson



Mattias Schriever-Abeln

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM och FCK

Finansdepartementet/BA

Försvarsdepartementet/MFI

Miljö- och energidepartementet/ME

Riksrevisionen

Kammarkollegiet

Försvarsmakten